

Warszawa, 11.08.2015 r.

JUŻ CZWARTE URODZINY W WIĘZIENIU: WŁADZE STWARZAJĄ KOZLOVOWI NIEZNOŚNE WARUNKI PRZETRZYMYWANIA

W dniu 10.08.2015 r. kazachstański lider opozycyjny Vladimir Kozlov obchodził za kratkami 55 urodziny. Przebywając w zastrzonych warunkach więziennych, jest on poddawany złemu traktowaniu i grozi mu przeniesienie do innej kolonii karnej o bardziej zastrzonym rygorze. Uwięzienie Vladimira Kozlova stało się symbolem bezprawia reżimu, który deklaruje swoje przywiązanie do zasad demokracji, ale konsekwentnie odpiesa uwagi ONZ i UE odnośnie rażącego łamania praw człowieka.

Vladimir Kozlov zaskarżył w sądzie nieuzasadnione kary, które stały się powodem do umieszczenia go w karcerze i przeniesienia do bardziej zastrzonych warunków przetrzymywania. W dniu 07.08.2015 r. jego skarga została oddalona. Sąd uznał, że Kozlov „groził wyrządzeniem krzywdy fizycznej“, gdy zwrócił się do kierownictwa kolonii ze słowami: „Kiedy wyjdę z więzienia, odpowiecie za to całe bezhołowie“.¹

Kierownik kolonii Abylgazy Idilov stwierdził w sądzie, że Kozlov „łamie regulamin“, „pisze skargi“ i pomaga innym więźniom robić to samo.² Kozlov napisał ponad 20 skarg dotyczących nielegalnych działań administracji więzienia.³ obrończyni praw człowieka i członek Krajowego Mechanizmu Prewencji Zhemis Turmagambetova nie została wpuszczona na rozprawę, ponieważ, według niej, sąd ogłosił, niezgodnie z prawem, że sesja będzie odbywać się za zamkniętymi drzwiami.⁴

Zdaniem prawnika, **Vladimir Kozlov jest przetrzymywany w baraku o powierzchni 50-60 m.kw. wraz z 19 osobami.** Rozmowy telefoniczne są zakazane, spacerować można półtorej godziny dziennie, a z rodziną można widywać się zaledwie trzy razy w roku podczas krótkich wizyt.

Dziennikarka Irina Petrushova zauważa, że **celem prowokacji przeciwko Kozlovowi może być doprowadzenie do jego pełnej izolacji lub przeniesienie do innej kolonii karnej.** Jak twierdzi adwokat Ayman Usmanova, w dniu 10.08.2015 r. Kozlovowi ktoś podrzucił kartę SIM do telefonu komórkowego, co może doprowadzić do nałożenia na niego kolejnej kary.⁵ Jeśli administracja będzie nadal przypisywać Kozlovowi „naruszenia“, to grozi mu przedłużenie pobytu w zastrzonych warunkach przetrzymywania lub przeniesienie do najcięższego więzienia w Kazachstanie, do miasta Arkalyk, gdzie już dwukrotnie był umieszczany więzień polityczny Aron Atabek.

Ze względu na więźnia politycznego, kolonia karna nr 155/14 w obwodzie almatyńskim przyciąga zwiększoną uwagę. Może to przeszkodzić korupcyjnym działaniom kierownika więzienia Idilova. Według dziennikarzy, defrauduje on pieniądze, które są przeznaczone na remonty i posiłki, a także zarabia na więźniach, dostarczając do kolonii narkotyki, alkohol, telefony komórkowe itp.⁶ Od niektórych więźniów administracja żąda stworzenia Kozlovowi nieznośnych warunków życia więziennego.⁷

¹ <https://www.facebook.com/ir.petrushova/posts/495430180637606>

² <https://www.facebook.com/ir.petrushova/posts/496045980576026> ;

³ <http://www.respublika-kz.info/news/politics/42877/>

⁴ http://bureau.kz/novosti/sobstvennaya_informaciya/obrashenie_k_generalnomu_prokuroru_po_narusheniyam

⁵ <https://www.facebook.com/ir.petrushova/posts/496936467153644>

⁶ <http://www.respublika-kz.info/news/sluhi/42932/> ; <http://respublika-kaz.info/news/sluhi/42817/>

⁷ Ponadto, niektórzy więźniowie uważają, że Kozlov jest winny wielu kontroli i przeszukań, którym towarzyszą pobicia i upokarzanie osadzonych. - <https://www.facebook.com/ir.petrushova/posts/493354510845173>

KARA WIĘZIENIA ZA DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNĄ

Vladimir Kozlov został skazany za wspieranie pracowników naftowych w Zhanaozen podczas wielomiesięcznej akcji protestacyjnej, która zakończyła się strzelaniem policji do naftowców w dniu 16.12.2011 r. Polityk reprezentował strajkujących w Parlamencie Europejskim, Komisji Europejskiej i OBWE. Po powrocie z Brukseli, w dniu 23.01.2012 r. został natychmiast aresztowany i okrzyknięty „prowokatorem tragedii”. W dniu 08.10.2012 r. Kozlov został skazany na 7,5 roku pozbawienia wolności za „podżeganie do nienawiści społecznej”, „wzywianie do obalenia porządku konstytucyjnego” i „utworzenie organizacji przestępczej”.

„Podyktowane” przeciwko Kozlovowi zeznania zostały złożone przez figurantów postępowania karnego, którzy „wyrazili skruchę” i zgodzili się na „współpracę ze śledczymi”. W postanowieniu sąd zauważył, że Kozlov „tworzył pozytywny wizerunek Mukhtara Ablyazova” i wygłaszał „kłamiwą” i „prowokacyjną” krytykę pod adresem władz. Sąd oparł się na wnioskach „ekspertów-psychologów”, którzy dokonali analizy „wewnętrznego świata oskarżonego” i stwierdzili, że Kozlov jest człowiekiem „niewykształconym”, „bohemicznym” i „sterowanym przez Ablyazova”.⁸ Oświadczenia 22 pracowników naftowych dotyczące stosowania wobec nich brutalnych tortur podczas przesłuchania zostały przez sąd zignorowane. Te „wymuszone” od świadków dowody zostały wykorzystane przeciwko Kozlovowi. Później Unia Europejska i organizacje praw człowieka uznały go za więźnia politycznego.

Wyrok przeciwko Kozlovowi rozpoczął nową falę represji politycznych, w wyniku których ruch opozycyjny i niezależne mass media w Kazachstanie znalazły się na skraju egzystencji. Działacze społeczeństwa obywatelskiego, niezależni obrońcy praw człowieka i dziennikarze nadal żyją w przytłaczającej atmosferze strachu.

Na podstawie wyroku przeciwko Kozlovowi, w grudniu 2012 r. została zakazana działalność partii opozycyjnej „Alga!” i 34 wpływowych mediów niepaństwowych. Oskarżono ich o „podżeganie do nienawiści społecznej”. W latach 2013-2015, kilkudziesięciu dziennikarzy postawiono przed sądem pod zarzutem „zniesławienia”. W dniu 19.06.2015 r. sąd nakazał dziennikarce Gyuzal Baydalinovej zapłatę na rzecz banku „Kazkommertsbank” kwoty 20 mln tenge (ponad 95 tys. euro) jako zadośćuczynienie za „naruszenie dobrego imienia”.⁹ Ponadto Kazachstan usiłuje zablokować działalność opozycyjnego portalu internetowego „Respublika”, który jest administrowany w Stanach Zjednoczonych.¹⁰

Nowe represyjne prawo karne, które zostało wprowadzone wbrew rekomendacjom społeczności międzynarodowej, to kolejny cios wymierzony społeczeństwu obywatelskiemu.¹¹ Republika Kazachstanu staje w jednym szeregu z innymi autorytarnymi państwami Azji Środkowej.

KAZACHSTAN PUBLICZNIE ZAPRZECZA KRYTYCE UE I ONZ

Na tle żywego zainteresowania Kazachstanu podpisaniem umowy partnerskiej z UE, zaskakujące jest jego otwarte lekceważenie rekomendacji UE i ONZ w dziedzinie praw człowieka. W dniu 30.10.2014 r. Kazachstan odrzucił ważne rekomendacje ONZ, przekazane w ramach powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka. Trzy rezolucje Parlamentu Europejskiego, dotyczące uwolnienia Vladimira

⁸ <http://en.odfoundation.eu/a/1297,court-proceedings-in-the-case-of-vladimir-kozlov>

⁹ <http://en.odfoundation.eu/a/6629,report-the-harassment-of-civil-society-in-kazakhstan>

¹⁰ W dniu 02.03.2015 r. Kazachstan złożył pozew w amerykańskim Sądzie Rejonowym stanu Nowy Jork przeciwko kilkudziesięciu osobom, niepodanym z imienia i nazwiska, pod zarzutem przechwycenia wiadomości wysłanych przez urzędników Kazachstanu. Sąd zakazał nieznanym hakerom, którzy ukradli dokumenty, rozpowszechniania korespondencji. Jednakże na podstawie tej decyzji, Kazachstan zażądał od firmy hostingowej usunięcia 47 artykułów ze strony internetowej „Respublika”, która opublikowała skradzione dokumenty. „Respublika” złożyła skargę na to żądanie, ponieważ portal, podobnie jak media europejskie, jedynie poinformował o materiałach, które już znajdowały się w przestrzeni publicznej.

¹¹ <http://en.odfoundation.eu/a/5465,kazakhstan-reform-of-the-criminal-legislation-endangers-human-rights>

Kozlova i innych więźniów politycznych, również zostały zignorowane. W czerwcu 2015 r. Kazachstan odmówił przyjęcia rekomendacji Specjalnego Sprawozdawcy ONZ w sprawie wolności organizowania zgromadzeń.

Specjalny Sprawozdawca wyraził zaniepokojenie brakiem niezależnego międzynarodowego śledztwa w sprawie wydarzeń w Zhanaozen, a także zwrócił uwagę na polityczny charakter artykułu „podżeganie do nienawiści społecznej” (art. 174 kodeksu karnego), przy zastosowaniu którego Kozlov został właściwie skazany za swoją działalność polityczną. W odpowiedzi na te zarzuty, władze oświadczyły, że wydarzenia w Zhanaozen zostały dokładnie zbadane; Artykuł 174 kodeksu karnego „jest zgodny z dążeniami Kazachstanu do zachowania harmonii i stabilizacji międzyetnicznej”, a wina Kozlova „została uznana przez sąd na podstawie konkretnych dowodów na podżeganie protestujących do siłowego przeciwstawienia się organom na polecenie bankiera kazachstańskiego Mukhtara Ablyazova...”.¹²

Fundacja „Otwarty Dialog” niniejszym wzywa państwa członkowskie UE do wstrzymania ratyfikacji nowej umowy o partnerstwie z Kazachstanem do czasu spełnienia żądania zwolnienia Vladimira Kozlova z kolonii karnej i przeprowadzenia międzynarodowego śledztwa w sprawie tragedii w Zhanaozen. Podkreślamy również konieczność zbojkotowania wystawy „EXPO-2017” z powodu braku szacunku Kazachstanu dla zobowiązań w dziedzinie praw człowieka wobec UE, ONZ i OBWE. Wzywamy misje dyplomatyczne państw UE w Kazachstanie, posłów do Parlamentu Europejskiego, członków OBWE i PACE do przyłączenia się do życzeń urodzinowych dla Vladimira Kozlova, który nie złamał się pod presją systemu represyjnego, i o osobiste spotkanie się z nim w zakładzie karnym. Konieczne jest wykorzystanie wszelkich możliwych środków nacisku wobec Kazachstanu, z żądaniem, aby więzień polityczny został zwolniony i połączył się ze swoją rodziną.

W celu otrzymania bardziej szczegółowych informacji, prosimy o kontakt:

Igor Savchenko – igor.savchenko@odfoundation.eu

Lyudmyla Kozlovska – lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

¹² <http://freeassembly.net/rapporteurreports/kazakhstan/>